

Tēze. Lēmums, ar kuru noraidīts pieteikums par naudas soda uzlikšanu nav pārsūdzams.

**Latvijas Republikas Augstākās tiesas
Senāta
2005.gada 16. novembra**

LĒMUMS

lietā Nr. SPC – 69

Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāts šāda sastāvā:

tiesas sēdes priekšsēdētājs senators Z. Gencs,
 senatore M. Zāģere,
 senators I. Fridrihsons,

piedaloties Latvijas Republikas Ģenerālprokuratūras prokurorei G. Kaparšmitei,

2005.gada 16.novembrī izskatīja atklātā tiesas sēdē Rīgā Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Civillietu departamenta priekšsēdētāja protestu par Siguldas tiesas 2005.gada 25.janvāra lēmumu daļā par tā pārsūdzēšanas kārtību un Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2005.gada 21.marta lēmumu zvērinātas tiesu izpildītājas Helgas Praņevskas pieteikuma lietā par naudas soda uzlikšanu a/s „Latvijas Unibanka” prezidentam V.N..

Noklausījies senatores M. Zāģeres ziņojumu, a/s „SEB Latvijas Unibanka” pārstāves L.C. paskaidrojumus, ka protests pamatots, prokurores G. Kaparšmites atzinumu, ka tiesas nolēmumi daļā, par kuriem iesniegts protests, atceļami, Senāts

k o n s t a t ē j a

Ar Siguldas tiesas 2004.gada 20.aprīļa lēmumu apmierināts M.V. pieteikums pret I.Z. par saistību bezstrīdus piespiedu izpildi.

2004.gada 26.maijā Rīgas apgabaltiesas zvērināta tiesu izpildītāja Helga Praņevska, pamatojoties uz minēto Siguldas tiesas lēmumu, izdevusi rīkojumu Nr.1069, kurā lūgusi a/s „Latvijas Unibanka” (tagad „SEB Latvijas Unibanka”) pārskaitīt I.Z. piederošās naudas

summas, kas atrodas un turpmāk ienāks a/s „Latvijas Unibanka” I.Z. piederošajos kontos Ls 3682,94, apmērā Rīgas apgabaltiesas zvērinātas tiesu izpildītājas H.P. depozīta rēķinā.

Rīkojums pamatots uz Civilprocesa 599. panta trešās daļas, 568. panta pirmās daļas un Kredītiestāžu likuma 63. panta noteikumiem.

2005.gada 4.janvārī zvērināta tiesu izpildītāja Helga Praņevska Civilprocesa likuma 551. panta otrās daļas kārtībā Siguldas tiesā iesniegusi pieteikumu par naudas soda Ls 500 apmērā uzlikšanu a/s „Latvijas Unibanka” prezidentam V.N. par zvērinātas tiesu izpildītājas rīkojuma nepildīšanu. Pieteikumā Helga Praņevska norādījusi, ka, pārbaudot a/s „Latvijas Unibanka” atvērto I.Z. konta pārskatu par laika posmu no 2004.gada 26.maija līdz 2004.gada 1.oktobrim, viņai kļuvis zināms, ka šajā laikā parādnieka kontā bija ieskaitīti naudas līdzekļi Ls1997,59 apmērā, taču a/s „Latvijas Unibanka” minēto naudas summu uz 2004.gada 26.maija rīkojumā norādīto tiesu izpildītājas kontu nepārskaitīja, līdz ar ko pārkāpa Civilprocesa likuma 551. panta pirmās daļas noteikumus.

Tā kā V.N. kopš 2004.gada 8.janvāra Uzņēmumu reģistrā norādīts kā a/s „Latvijas Unibanka” valdes priekšsēdētājs viņš ir atbildīgs par tiesu izpildītāja rīkojuma nepildīšanu.

Ar Siguldas tiesas 2005.gada 25.janvāra lēmumu atzīts, ka a/s „Latvijas Unibanka” amatpersonu rīcībā formāli saskatāma Rīgas apgabaltiesas iecirkņa zvērinātas tiesu izpildītājas Helgas Praņevskas 2004. gada 26. maija rīkojumā Nr.1069 noteikto likumisko prasību neievērošana, taču ne tādā mērā, lai piemērotu naudas sodu.

Izskatījusi zvērinātas tiesu izpildītājas Helgas Praņevskas blakus sūdzību, Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija 2005.gada 21.martā nolēma Siguldas tiesas 2005.gada 25.janvāra lēmumu atcelt; uzlikt a/s „Latvijas Unibanka” prezidentam V.N. kā a/s „Latvijas Unibanka” amatpersonai naudas sodu Ls 100 apmērā. Tiesa atzina, ka V.N. nav nodrošinājis zvērinātas tiesu izpildītājas likumīgo prasību izpildi un tādēļ viņam uzliekams naudas sods.

Par minētajiem lēmumiem protestu iesniedzis Augstākās tiesas Senāta Civillietu departamenta priekšsēdētājs, kurā, atsaucoties uz procesuālo tiesību normu pārkāpumiem, lūdzis Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2005.gada 21.marta lēmumu atcelt pilnībā, bet Siguldas tiesas 2005.gada 25.janvāra lēmumu atcelt daļā par lēmuma pārsūdzēšanas kārtību.

Protesta autors norādījis, ka saskaņā ar Civilprocesa likuma 8. nodaļas noteikumiem tiesas lēmumi par procesuālo sankciju piemērošanu nav pārsūdzami augstākas instances tiesā. Savukārt atbilstoši minētā likuma 68. panta trešās daļas noteikumiem, persona, kurai uzlikts naudas sods, 10 dienu laikā pēc tiesas lēmuma noraksta saņemšanas var lūgt tiesu, kura to uzlikusi, atbrīvojot viņu no naudas soda vai samazināt tā apmēru. Taču ne pirmās instances tiesa, ne Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija, nav ņēmušas vērā, ka a/s „Latvijas Unibanka” amatpersonai, ar Siguldas tiesas lēmumu, netika uzlikts naudas sods, kas izslēdz tālāko iespēju lēmuma pārsūdzēšanai.

Līdz ar to Siguldas tiesas rīcība, nepareizi norādot lēmuma pārsūdzēšanas kārtību, un Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija rīcība, pieņemot blakus sūdzību, kas tai nav piekritis, novedusi pie Civilprocesa likuma 68. panta trešās daļas pārkāpuma, un nepareiza nolēmuma taisīšanas.

Iepazinies ar lietas materiāliem un protesta argumentiem, Senāts atzīst, ka tas kā pamatots apmierināms šādu apsvērumu dēļ.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 551. panta otrās daļas noteikumiem tiesu izpildītāju obligāto prasību nepildīšanas gadījumā tiesa var piemērot civilprocesuālu sankciju naudas soda veidā. Šā likuma 8. nodaļā ietvertas normas, kas regulē minētās sankcijas piemērošanas un pārsūdzēšanas kārtību.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 68. panta trešo daļu, persona, kurai naudas sods uzlikts, 10 dienu laikā pēc tiesas lēmuma noraksta saņemšanas var lūgt tiesu, kura to uzlikusi, atbrīvojot viņu no naudas soda vai samazināt tā apmēru. Tas nozīmē, ka lēmumā par naudas soda uzlikšanu noteikta no vispārējās atšķirīga kārtība, kurai atbilstoši šis lēmums nevar tikt pārsūdzēts, iesniedzot blakus sūdzību augstākas instances tiesā.

Ievērojot teikto, par pamatotu atzīstami protesta argumenti, ka Siguldas tiesa, lēmumā norādot, ka tas pārsūdzams Rīgas apgabaltiesā, pārkāpusi minētās procesuālās tiesību normas, tādēļ šī norāde no lēmuma rezolutīvās daļas izslēdzama. Senāts uzskata, ka nav mērķtiecīgi lēmumu šajā daļā atcelt, kā tas lūgts protestā, jo jaunu šī jautājuma izlemšanu likums neparedz.

Tā kā Siguldas tiesas lēmums augstākās instances tiesā nav pārsūdzams, Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesu kolēģija, pieņemot un izskatot lietu pēc būtības, pārkāpusi savas kompetences ietvarus, kas vērtējams kā būtisks procesuālo tiesību normu pārkāpums, kas novedis pie jautājuma nepareizas izlemšanas. Pastāvot šādiem apstākļiem, tiesas kolēģijas lēmums ir atceļams. Lai gan pieteikums formāli izskatīts apelācijas kārtībā,

Senāts uzskata, ka konkrētajā gadījumā nav iemesla runāt par protesta neatbilstību Civilprocesa likuma 484. pantā noteiktajiem protesta iesniegšanas pamatiem, jo Rīgas apgabaltiesa pieņēmusi izskatīšanai blakus sūdzību, kas tai nav piekritīga. Bez tam attiecībā pret a/s „SEB Latvijas Unibanka” prezidentu tā piemērojusi procesuālo sankciju, pēc būtības izlemdama jautājumu kā pirmās instances tiesa.

Rezumējot teikto, Senāts secina, ka Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas lēmumu nevar atzīt par likumīgu un pamatotu.

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 448. panta pirmās daļas 2. punktu, Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāts

n o l ē m a

Atcelt Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2005.gada 21.marta lēmumu.

Izslēgt no Siguldas tiesas 2005.gada 25.janvāra lēmuma rezolutīvās daļas norādi, ka lēmumu 10 dienu laikā var pārsūdzēt Rīgas apgabaltiesā, iesniedzot blakus sūdzību Siguldas tiesā.

Tiesas sēdes priekšsēdētājs senators

Z. Gencs

Senatore

M. Zāģere

Senators

I. Fridrihsons